

Aandelenopties: stilzwijgen is aanvaarden

De laatste jaren controleert de Bijzondere Belastinginspectie steeds meer (multi-nationale) ondernemingen die aan Belgische werknemers 'equity grants' toekennen. Deze controles komen er onder meer naar aanleiding van de introductie van ficheverplichtingen en inhoudingsplicht voor bedrijfsvoorheffing bij toekenning van voordelen door buitenlandse moederondernemingen. In een recent geschil omtrent deze problematiek nam de Brusselse rechtbank van eerste aanleg een belangrijk standpunt in omtrent het belastbaar tijdstip van de 'equity grant bij uitstek', met name aandelenopties.

De feiten

Een multinationale groep heeft aandelenopties toegekend aan verschillende werknemers van Belgische vennootschappen, die daarvoor geen fiscale fiche hadden ingediend. De onderneming maakt aan de BBI een lijst over van deze werknemers. Tegelijkertijd informeert ze haar (voormalige) werknemers en geeft aan deze laatsten aan dat ze deze inkomsten nog kunnen rechtzetten op grond van de inmiddels welbekende formule die door de BBI voorgesteld werd (aangifte van de inkomsten van de laatste vijf jaar en een belastingverhoging van 30%). Bij gebrek aan akkoord zal de BBI de aanslagen op deze inkomsten vestigen maar met een belastingverhoging van 50% omwille van aanwijzingen van fraude, inclusief uitbreiding

van de aanslagtermijn. Een van de betrokken werknemers ging niet akkoord met het voorstel van de BBI en bracht de zaak voor de rechtbank eerste aanleg van Brussel.

Aandelenopties

Sinds 1999 voorziet de Belgische wetgeving in een specifiek wetgevend kader voor de fiscaliteit van aandelenopties. Een aandelenoptie wordt gedefinieerd als het recht om, gedurende een welbepaalde termijn een bepaald aantal aandelen aan te kopen, of naar aanleiding van een kapitaalverhoging in te schrijven op een bepaald aantal aandelen tegen een vastgestelde of een nog vast te stellen prijs (art. 41, 3° wet van 26.03.1999).

Aandelenopties vallen onder bepaalde voorwaarden onder het toepassingsgebied van de wet van 26 maart 1999 (hierna: Aandelenoptiewet). Wanneer de Aandelenoptiewet van toepassing is, zijn de toegekende opties in beginsel belastbaar bij toekenning op een forfaitaire waarde (kort gesteld 9% of 18%, verhoogd in functie van de uitoefentermijn) van de waarde van het onderliggende aandeel op het ogenblik van de aanbieding. Vanuit fiscaal oogpunt wordt de toekenning vastgesteld op de 60ste dag na het schriftelijk aanbod.

De Aandelenoptiewet zorgt dus met andere woorden voor een 'up front'-taxatie van de forfaitair gewaardeerde voordelen en bepaalt uitdrukkelijk dat de toekomstige voordelen die verkregen worden door de overdracht van de optie, de uitoefening van de optie of de overdracht

van de aandelen na de uitoefening van de optie, niet langer beroepsinkomsten vormen. De latere uitoefening geeft ook geen aanleiding tot een belastbaar inkomen onder de vorm van een divers inkomen.

Geen aanvaarding binnen de 60 dagen?

Wat minder zeker is, betreft de fiscale behandeling van aandelenopties die niet binnen de voormelde termijn van 60 dagen schriftelijk aanvaard worden. De belastingplichtige nam daaromtrent het standpunt in dat de aandelenopties, die niet binnen de 60 dagen na het aanbod schriftelijk zijn aanvaard, niettemin aan hem zijn toegekend, zouden zij op het tijdstip van deze toekenning deel zijn gaan uitmaken van het privévermogen. Het is niet omdat het aanbod niet binnen de 60 dagen schriftelijk is aanvaard, dat het niet meer zou bestaan: in het burgerlijk recht komt de overeenkomst tot stand zodra een aanbod, zelfs stilzwijgend, door de begunstigde ervan aanvaard wordt. De opties zouden dus deel zijn gaan uitmaken van het vermogen van de eiser en een belastbaar voordeel vormen op het moment van hun toekenning, dat wil zeggen op het moment van hun aanvaarding.

Standpunt rechtbank

De rechtbank stelt echter dat de fiscale Administratie terecht toepassing maakt van het administratieve standpunt volgens hetwelk niet tijdig (schriftelijk) aanvaarde aandelenopties belast moeten worden bij uitoefening, alsof het gaat om de aankoop van aandelen met korting (rb. Brussel, 17.11.2022, 20/6116/A). Dat standpunt werd reeds in 2004 door de minister van Financiën als volgt bevestigd: “Een optie die niet binnen de termijn van 60 dagen wordt aanvaard, wordt geacht nooit te zijn verleend, en kan dus niet als optie worden belast, omdat zij slechts op haar fiscale waarde bij toekenning als beroepsinkomen kan worden belast. Indien de optie toch zou worden uitgevoerd, zou zij worden behandeld als een aandelenaankoopplan met korting.

Belangrijke rechtsleer stelt echter terecht die zienswijze in vraag. Dat een optie niet tijdig aanvaard wordt, leidt er slechts toe dat de forfaitaire taxatie geen toepassing vindt en ingeruild zou moeten worden tegen de klassieke taxatie tegen de zogenaamde werkelijke waarde (art. 36 WIB 92). Enigszins ironisch zou men daar dan kunnen opwerpen, in het licht van de onzekerheid omtrent het succesvol lichten van de optie, dat die werkelijke waarde overeenkomt met de forfaitaire waarden voorzien in de wet van 1999.

De rechtbank blijft echter bij het klassieke standpunt omtrent taxatie bij uitoefening, als er sprake is van niet-tijdig aanvaarde opties. Mogelijk had een en ander daarbij ook te maken met de specificiteit van het geval dat voorlag.

De belastingplichtige had daar immers enerzijds geen tijdige aanvaarding gedaan en anderzijds evenmin een voordeel alle aard gerapporteerd in België bij ontvangst van de aandelenopties. Het zou dan ook interessant zijn om te weten hoe de rechtbank geoordeeld zou hebben, indien niet tijdig aanvaarde opties toch door een belastingplichtige gerapporteerd worden in de aangifte personenbelasting tegen de geschatte (forfaitaire) waarde op het ogenblik van toekenning.

Aanpassingen in België (en Nederland)

De ‘up front’-taxatie leidt tot een onmiddellijke cash-out, die niet altijd gerecupereerd kan worden. In de hervormingsplannen van minister Van Peteghem wordt daarom voorzien dat de belastingplichtige zal kunnen kiezen wanneer hij belasting over deze opties betaalt: ofwel op het moment van toekenning, op een gunstige forfaitaire basis (9% of 18% van de onderliggende waarde van de aandelen), zoals nu het geval is; ofwel op het moment van uitoefening van de optie, over het verschil tussen de waarde van het aandeel op het moment van uitoefening van de optie en de door de werknemer betaalde uitoefenprijs.

Ook internationaal is er geregeld discussie over het belastbare moment bij aandelenopties. In tegenstelling tot in België, hanteert Nederland de uitoefening van de opties als belastbaar tijdstip. Sinds 1 januari 2023 is het zo dat voor aandelenopties die niet onmiddellijk verhandelbaar zijn bij de uitoefening, het belastbaar moment uitgesteld wordt naar het moment waarop de aandelen verhandelbaar worden.

E-Trade-account is buitenlandse bankrekening

Internationale aandelenoptieplannen worden vaak beheerd via elektronische platformen zoals E-Trade of Carta. In het betrokken geschil werd de E-trade-account van de belastingplichtige geopend door het moederbedrijf dat het aandelenoptieplan uitrolde. De belastingplichtige stelde daarom dat de account niet rapporteerbaar was in de aangifte personenbelasting. De rechtbank bevestigt niettemin stellig dat dat argument niet opgaat.

> De recente uitspraak van de rechtbank van Brussel bevestigt dat niet tijdig aanvaarde opties belastbaar zijn bij uitoefening. Daarmee volgt de rechtbank de administratieve praktijk. De rechtsleer plaatst niettemin belangrijke kanttekeningen bij die praktijk. Belangrijk om te weten is ten slotte dat de rechtbank bevestigt dat een E-Trade-account rapporteerbaar is in de aangifte personenbelasting.

Gertjan Verachtert en Celine Kaura

Advocaat-vennoot en advocaat

Sansen International Tax Lawyers

FISCAALPRO - nr. 8 - 27 april 2023